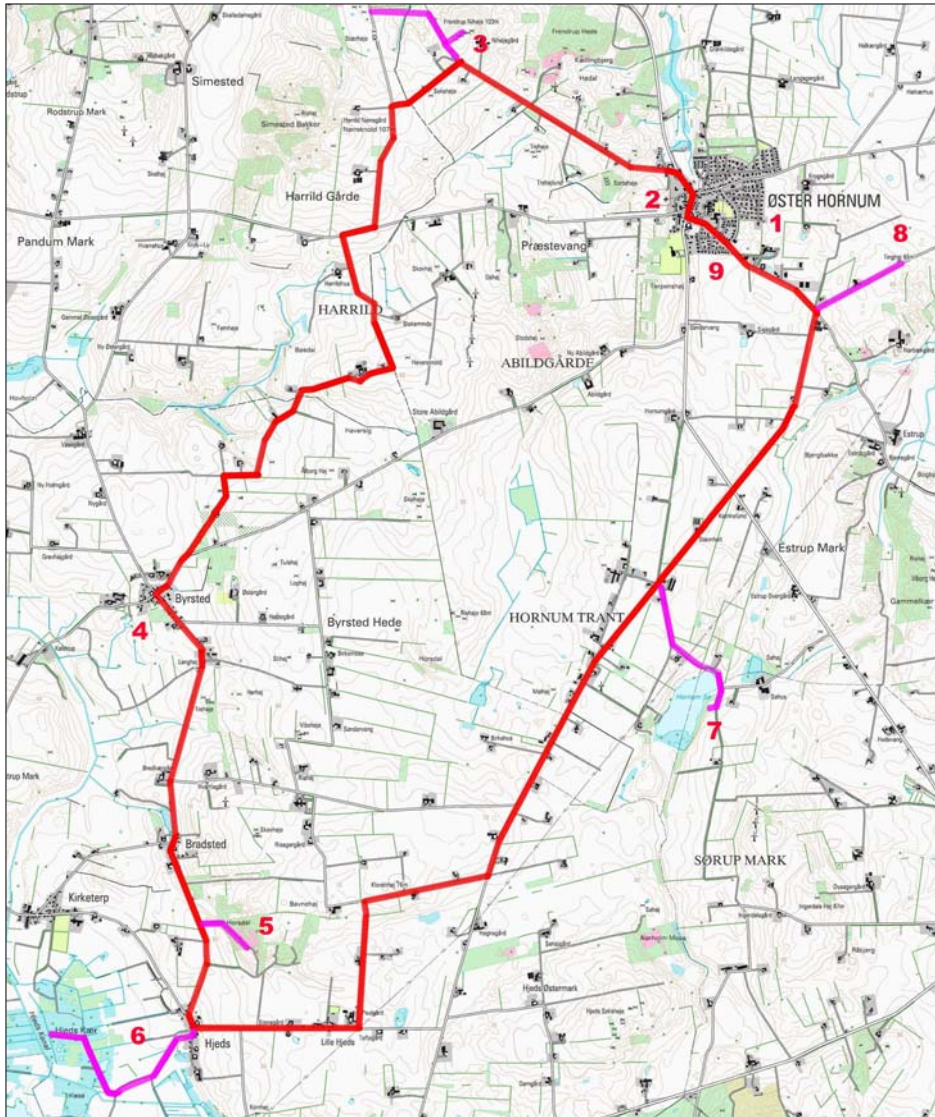

Cykelrute Øster Hornum – Hjeds

Kort © KMS

Øster Hornum Kirke

Birger fra Byrsted

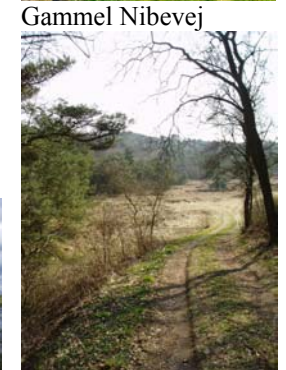
Gammel Nibevej

Skålsten ved Nihøjene

Langhøj ved Byrsted

Horsdalen

Gamle hulvejsspor

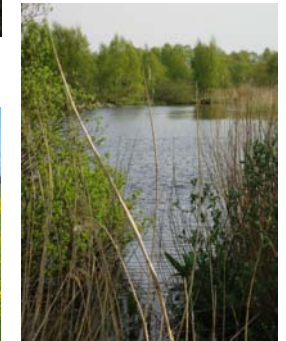
Hornum Sø

Forhandling ved Tinghøj

Tinghøj

Hjeds Kær

Rute, billeder og beskrivelse udarbejdet 2005 af Poul Christensen og Niels Nørgaard Nielsen for Støvring kommunes Grønne Råd

Ruten, der er på ca. 21 km, heraf knap 2,5 km på grusvej, er tilrettelagt som cykelrute med mulighed for flere afstikkere, nogen af dem til fods. Ruten kan starte og slutte ved Nihøjevejs udmunding i Nibevej i Øster Hornum. Der køres ad mindre og ikke særligt trafikerede veje. For det meste køres på asfalt, men enkelte strækninger er grusveje.

1: Øster Hornum ligger i en lavning, hvilket resulterer i at der er mange kilder i byen. De fleste er rørlagte, men i Bydammen kan man se vandet boble op flere steder. Kilderne er starten på Hasseris Å. Byen har formået at holde sig i live med et aktivt forningsliv, dagligvarehandel, sparekasse, skole, børnehave og et større antal selvstændigt erhvervsdrivende. Der har så langt tilbage i tiden man ved været skole i byen. De har alle ligget nedenfor kirken på Gl. Skolevej. Ved bakkens fod ligger skolen fra 1901. Den afløste bygningen overfor, der var byens skole fra 1878. Nord for denne lå skolen den afløste. I 1955 blev den nuværende centralskole bygget på Estrupvej. Præstegården er fra 1962 og afløste den statelige præstegård bygget 1889 efter branden, der hærgede store dele af byen.

2: Øster Hornum Kirke er én af Himmerlands største landsbykirker. Kirken, der er fra før 1200, er bygget i romansk stil. Det brede tårn er opført i samme periode som resten, og var oprindeligt også opført i granit i hele sin højde. Læg mærke til det meget smukke og velklingende orgel, der er tegnet af Erik Sørensen og bygget af Gunnar Husted i 2004. Derudover lægges mærke til 1100-tals figuren af Sct. Laurentius og krucifikset fra ca. 1400. Kirken er åben i dagtimerne og i forbindelse med gudstjenester.

3: Højt oppe for enden af Nihøjevej ligger Frendrup Nihøje, der er fra ældre bronzealder. Af de oprindeligt ni høje er nu syv tilbage. I området kan findes spor af menneskelig aktivitet helt tilbage fra stenalderen. På P-pladsen er der tavler, der fortæller om området. Her står der øverst mellem de sten, der kranser pladsen en flot skålsten fra bronzealderen. Skålsten har haft en religiøs betydning. Fra Nihøjene (103 m) er der en flot udsigt. I klart vejr kan man se ud til klitterne ved Blokhus. På det flade stykke lige neden for højene lå i middelalderen Frendrupgård. Kigger man fra stedet ned imod Moldbjerg aner man et let skålformet terræn, der uden tvivl har været en mølledam, hvor man har kunnet opstemme vand til at drive en lille skvætmølle, en meget gammel mølletype, hvor vandhjulet ligger vandret i modsætning til senere tiders lodrette hjul.

Mod syd ses Nørreknold (107 m), der er et af Himmerlands højeste punkter.

En afstikker til fods:

Går man fra højene ned i lavningen, følger man den nu næsten tilgroede gamle Nibevej. Den var hovedvej til Nibe, indtil den blev officielt nedlagt i 1903. I bunden af denne vej går man først gennem en lille skov med bæk fra nærliggende sumpkilder og derfra over et stykke af Frendrup Hede, hvor der ses gamle hulvejsspor, op til Harrildgårdevej, hvor man går til venstre. Der er opsat en lille tavle, der fortæller om de gamle jernaldermarker, man nu befinder sig midt i. Man kan fortsætte mod syd til en grusvej på venstre hånd, der fører en tilbage til P-pladsen – eller gå ad ruten tilbage. Denne gåtur tager en lille time.

4: Kør til venstre ad Harrildgårdevej, til højre ad Harrildvej og igen til venstre ad Harrildhusvej, til man kommer til Byrsted, der før i tiden var en meget aktiv landsby med skole, flere butikker og virksomheder. Byrsted grundlægger Birger holder vagt i vejrydset ved den gamle skole (1904 – 1967). I Byrsted og omegn er der mange oldtidshøje, bl.a. langhøjen beliggende i udkanten af byen i retning mod Bradsted.

5: Kort efter Bradsted kommer man til Horsdalen, en lille naturperle. I det ellers ret flade landbrugsland ligger Horsdalen som en rest hede og krat, et levn fra tiden før opdyrkningen. Her gemte folk før i tiden deres heste i ufredstider. Der er udarbejdet plejeplan for området, så det bevarer sin nuværende karakter og ikke springer i skov.

6: Midt i den lille bemærkelsesværdige landsby Hjeds går en markvej over nogle engarealer ud til Hjeds Kær, hvor der er et rigt fugle- og planteliv. I forsommeren kan høres livlig nattergalesang. Nattergalesangen herfra er udgivet på CD.

7: Fra Hjeds køres mod øst ad Kirketerpvej. Lige efter den gamle Hjeds skole (nedlagt 1982) kører man på Skolevej/Bavnehøjvej og passerer Klovenhøj og den store grusgrav. Herfra kan man køre en afstikker ned til Hornum Sø, der benyttes af mange som udflugtsmål. Her er bygget shelters til primitiv, gratis overnatning og etableret toilet og bålplads. Syd for søen er et moseareal, hvor der tidligere gravedes tørv.

8: Ved krydset Gl. Viborgvej/Estrupvej kan gøres en afstikker til Tinghøj, der er en stor bronzealderhøj. I en lavning umiddelbart vest for højen har der været afholdt herredsting for Hornum Herred fra tidlig middelalder til midt i 1600-tallet. Her mødtes man og ordnede alle formelle ting, handler, efterlysning af stort og småt og bortløbne tjenestefolk, og her dømte man efter Jyske Lov fra 1241. Der var en slags halvdækket skur, hvor skriveren kunne sidde. Der ud over havde man 4 brædder anbragt i kvadrat på nogle sten, hvor herredsfogeden sad med sine 8 stokkemænd. Og man kunne så sandelig også dømme folk til døden. Galgebakken lå oppe på toppen af det, vi nu kalder Fyrrebakken, hvor man da også kunne få hovedet kappet af, hvis det var det der stod for.

9: Katbakken sydligst i Øster Hornum har ifølge overleveringen fået sit navn, fordi man her i gammel tid fik stryg af den nihalede kat, hvis man havde begået lovovertrædelser. Nu fungerer området som idrætsanlæg med aktivitetsområdet "Fællesprojektet". Her er motionssti og shelters til overnatning. Området er under opbygning med bålhytte, udsigtstårn, amfiteater, krolf, kroket og forskellige idrætsfaciliteter.

10: Turen kan evt. slutes af på Støvring Kommunes lokalhistoriske Arkiv, beliggende på skolen, Estrupvej 13. Der er åbent mandage 19 – 21³⁰ og torsdage 13 – 17. Her findes en fornem samling oldsager fundet fortrinsvis i området vest for Øster Hornum. På arkivet er ligeledes en stor samling fotografier og arkivalier fra Støvring Kommune igennem tiderne.

På www.stoevringlokalarkiv.dk findes mange oplysninger om lokalområdets historie.